

gomic codzienny

Wilna
NIEDZIELA
29 marca 1942 r.
Nr. 215
Cena w Wilnie 5 fen.

Bomby na Moskwę

W piątek zniszczono 21 samolotów oraz 35 czołgów nieprzyjaciela. U ujścia rzeki Loary zatopiono 1 kontrtorpedowiec, 9 ścigaczy, oraz 4 torpedowce brytyjskie.

Z Kwatery Głównej Führera, 28 marca, Naczelne Dowództwo Niemiec Sił Zbrojnych podaje: Na półwyspie Kerez oraz na południowym odcinku frontu wschodniego odparto dalsze słabsze ataki oraz akcję oddziałów wywiadowych nieprzyjaciela. Również na środkowym i północnym odcinku frontu nieprzyjaciel atakował bezskutecznie w różnych miejscach, używając silnych oddziałów wspieranych przez czołgi.

Malta, jak również na stocznie okrętowej i obiekty portowe miasta La Valetta trwały dniem i nocą. Na brytyjskim południowym i wschodnim wybrzeżu samoloty bojowe zbombardowały we dnie kilka portów. Uszkodzono dwa statki handlowe. Jak podano w komunikacie nadzwyczajnym, angielskie morskie siły zbrojne niszczyły w nocy na 28 marca wysadzić swe wojska u ujścia Loary, aby zaatakować bazę

łodzi podwodnych St-Nazaire oraz zniszczyć służbę portową. Ogień niemieckich baterij morskich wysadził w powietrze amerykański kontrtorpedowiec, naladowany materiałem wybuchowym, który miał już osiągnąć swój cel zbliżenia się do floty. Większa część łodzi pościgowych i szturmowych nieprzyjaciela została zniszczona lub ciężko uszkodzona przez artylerię morską. Tam gdzie nieprzyjacielowi udało

się wylądować, został on podczas próby zaatakowania stoczni i wtargnięcia do miasta rozbity przez oddziały wszystkich rodzajów broni. Według dotychczasowych wiadomości zniszczono 1 kontrtorpedowiec, 9 łodzi pościgowych oraz 4 torpedowce nieprzyjaciela. Obok wysokich krwawych strat nieprzyjaciel pozostawił w naszym ręku ponad stu jeńców. Po stronie niemieckiej zginął jeden statek. Również w bazie łodzi podwodnych nie wyrządzono żadnych szkód.

Samoloty bojowe zaatakowały nocy ubiegłej ważne obiekty wojenne w Moskwie. W dniu wczorajszym na froncie wschodnim zniszczono 21 samolotów oraz 35 czołgów nieprzyjaciela. W Afryce Północnej podczas bitwy nocej w okolicy Tnime wzięto do niewoli pewną liczbę jeńców brytyjskich. Niemieckie samoloty narkujące zaatakowały urządzenia portowe Tobruku oraz zbombardowały jeden statek handlowy nieprzyjaciela. W walkach powietrznych zestrzelono 3 brytyjskie samoloty. Ataki lotnicze na lotniska wyspy

Duch Niemiec pozostaje nieugięty GENEWA. (DNB). Gazeta „Boston Herald” wskazuje na różnicę między mową zastępcy sekretarza państwa Berle’go, który oświadczył, że posiada „informacje”, jakoby „nazisci zdawali sobie sprawę ze swej klęski”, a komunikatem z Londynu, w którym to komunikacie mówi się, że w Wielkiej Brytanii z największą ostrożnością przyjmuje się wszelkie pogłoski o załamaniu

się Rzeszy. Anglicy wiedzą, że nic nie przemawia za osłabieniem Niemiec, a kierownicy rządu w Londynie skłonni są wierzyć, że Rzesza może obecnie naprzemiennie wytrzymać przez nieograniczony czas. Byłoby za tym ogromnym błędem, gdyby ludność Stanów Zjednoczonych i narody sprzymierzone mniemały, że duch niemiecki został złamany i że wojna do połowy już jest wygrana.

Z nastaniem świtu niemieckie torpedowce zaatakowały pewien przewyższający siłami brytyjski zespół kontrtorpedowców, który zaniechał walki, po otrzymaniu kilku ciosów. Ze słabszej eskadry brytyjskich bombowców która ubiegłej nocy dokonała nalotu na Północną Zatokę Niemiecką oraz na zajęły obszar wybrzeża holenderskiego, nocne myśliwce i artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła 5 samolotów. Pojedyncze samoloty brytyjskie dokonały nalotów niepokojących na wybrzeże Morza Bałtyckiego oraz na Niemcy Południowe.

Komisarz Okręgowy pomaga ofiarom wojny

Komisarz Okręgowy miasta Wilna, Kreisleiter Hingst, polecił wypłacić za pośrednictwem Samopomocy 3.000 marek, która to suma przeznaczona jest na złagodzenie sytuacji osób szczególnie dotkniętych wypadkami wojennymi.

Dowódca brygady broni SS Dr. Stahecker zmarł wskutek odniesionych ran

Życie za Wodza Niemiec i naród RYGA. (DNB). Dowódca Polcji Bezpieczeństwa i SD Kraju Wschodniego, dowódca brygady broni SS i generał-major polcji Dr. Walter Stahecker, zmarł 28 marca 1942 r. od ran, jakie otrzymał 18 marca w pierwszej linii. Zmarł w czasie drogi do głównego punktu opatrunkowego.

1,2 miliona Polaków zginęło w Zw. Sowieckim

BERLIN, w marcu. Z Bejrutu i Ankary nadeszły wiadomości o oświadczeniu rządu sowieckiego o tym, że Moskwa nie może wypełnić umowy o oddaniu znajdujących się pod władzą sowiecką polskich jeńców wojennych do angielskiej armii Bliskiego Wschodu. Początkowo Sowietzi oświadczyły gotowość na przejście i wstąpienie do angielskiej armii Bliskiego Wschodu 20.000 polskich jeńców wojennych. Obecnie rząd sowiecki oświadcza, że dla tego celu może dostarczyć tylko 1.800 jeńców. Reszta jeńców zostanie wcielona do armii Timoszenki.

Sprawa ta jest charakterystyczna dla sytuacji wojennej. Anglicy musieli opuścić częściowo swoją wschodnią pozycję, a p. w Iranie, aby zwolnić wojska dla Azji Wschodniej. Sowietzi znowu nie dostarczają polskich uzupełnień, lecz stawiają je we własne przereżenie szeregi, ponieważ widocznie po ciężkich stratach w walkach zimą nie posiadają już dostatecznej ilości własnych rezerw. Wydarzenie to potwierdza całkowitą niedostateczność sił w obozie anglosasko-sowieckim.

D. BERLIN, w marcu. Jak wiadomo, rząd sowiecki oświadczył niedawno rządowi angielskiemu, że z 20.000 polskich jeńców wojennych, którzy początkowo byli przeznaczeni dla armii angielskiej na Bliskim Wschodzie, może tylko dostarczyć 1800 ludzi, ponieważ reszta jeńców musiała być wcielona do oddziałów rosyjskich. Obecnie z kół polskiej emigracji w Istambule nadchodzą wiadomości, oświadczenia w ciekawy sposób te fakty.

Według tych informacji, od jesieni 1939 r. po wejściu Sowietów do Polski około 1,5 miliona ludzi wysłano w głąb Związku Sowieckiego. Na podstawie nowego układu Sikorskiego ze Związkiem Sowieckim zarządzono badania, gdzie dolieżyć należy też i jeńców wojennych. Ogółem zdelano dotychczas zebrać wiadomości o 300.000 ludzi. Przepuszcza się, że reszta — około 1,2 miliona ludzi — straciło życie na terenie Związku Sowieckiego.

Obie depeche, szczególnie druga, mówią same za siebie. Jak ogólnie wiadomo, gdy czerwony cham 17 września 1939 r. wbił Polsce zdradziecki nóż w plecy, wywieźli wówczas bolszewicy na niezmiernie obszar Rosji sowieckiej przeszło 200.000 zdrowych, zdolnych do noszenia broni, ludzi z ówczesnej armii polskiej. Do tego dodać należy około półtora miliona cywilnej

Tylko słabe echa

SZTOKHOLM. (DNB). Jak stwierdza londyński korespondent „Affidabed”, żądania ambasadora sowieckiego Majskiego, odnoszące się do ofensywy w r. 1942 słaby tylko znalazły oddźwięk w prasie londyńskiej. Przeważnie prasa londyńska wyraźnie unika zajęcia w tej sprawie jakiegokolwiek stanowiska. Jedyne „Daily Mail” określa swój stosunek do żądań ambasadora sowieckiego. BUENOS AIRES. (DNB). „Nacion” donosi z Waszyngtonu, że prezydent Roosevelt zmuszony był wyrazić w piśmie do czynników rządowych w Stanach Zjednoczonych, iż nie dotrzymano terminu wysyłki materiałów wojennych do Związku Sowieckiego, które ustaliły uchwały protokołu waszyngtońskiego. Dostawy zostały mocno opóźnione. Obecnie Roosevelt podkreślił konieczność wykonania możliwie szybko tych dostaw. W związku z tym twierdzą, że pismo Roosevelta zwraca się przeciwko opozycji w amerykańskim departamencie wojny, który uważał za rzecz ważniejszą, by materiał wojenny dostarczony został natchemiasz armii amerykańskiej.

rd. ANKARA. Irańska agencja prasowa „Pars” donosi, że obecnie również radio w Teheranie oddane zostało pod kontrolę sowiecką, ponieważ przez tę rozgłośnie miały być podobno transmitowane wiadomości, które nie podobały się Sowietom.

Gwałtowne wołanie Moskwy o pomoc

BERLIN. (DNB). Z okazji odznaczenia wielu brytyjskich oficerów orderem Lenina, o czym już donoszono, wygłosił ambasador Majski przemówienie, w którym wzywał Anglików do natchemiaszowej ofensywy. W locie swojej przemówienia jego obracało się kolo tezy, że nie w roku 1943 lecz w 1942 nadszedł moment decydujący i że front wschodni jest rozstrzygającym teatrem wojny. „Nieprzyjacieli stawia wszystko na rok 1942. Zadanie alianców jest jasne. Również oni muszą stawiać wszy-

BRYTYJCZYCY STRACILI 36 BOMBOWCÓW

BERLIN. DNB dowiaduje się ze sfer wojskowych: Podczas nalotów na teren Rzeszy z obszary zajęte straciło lotnictwo brytyjskie w nocy na 27 marca wskutek działania niemieckiej artylerii przeciwlotniczej i nocnych myśliwców według dotychczasowych doniesień ogółem 16 samolotów, co oznacza prawie 30 proc. zrzuconych do ataku sił. W nocy na 28 marca strata brytyjskiego lotnictwa według komunikatów rozgłoszonych brytyjskiej wynosiła 11 maszyn, tak że w ciągu dwóch nocy do baz swoich nie powróciło 27 bombowców. Zestrzelenie choćby tylko 16 samolotów w nocy na 27 marca, przy ogólnej liczbie 60 do 70 użytych do ataku oznacza nie tylko stratę 16 maszyn w tej liczbie bombowców najnowszego typu jak „Blenheim” i „Manchester”, lecz również stratę około 90 ludzi z lotniczego personelu. Do liczby zestrzelonych w ciągu ostatnich dwóch nocy samolotów trzeba dodać jeszcze cztery maszyny zestrzelone dnia wczorajszego. Łącznie ze straconymi nad Morzem Śródziemnym myśliwcami stracił Brytyjczycy w ciągu 48 godzin 36 samolotów.

BERLIN. (DNB). Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje, że niemieckie samoloty bojowe zaatakowały skutecznie w nocy na 27 marca przy dobrej widzialności i jasnym świetle księżyca brytyjską

kolę przez pustynię między Marsa Matruk i Aleksandrią pod Fuka. Trzynastu celnymi bombami zniszczono podtorza i szyny na stacji wylądunkowej. Na południowy wschód od Marsa Matruk załoga niemieckiego samolotu zaatakowała z lotu narkowego pociąg, który się zatrzymał. Szereg celnie zrzuconych

Papen w Rzeszy

D. BERLIN. Niemiecki ambasador w Ankarze von Papen przybył do Rzeszy. Stery poinformowane nie udzieliły bliższych szczegółów co do celu podróży i związanych z nią konferencji. Tymczasem tylko wiadomo, że w stolicy Rzeszy śledzą z dużym zainteresowaniem rozwój wypadków w Turcji. Szczególnie podkreślają oddziaływanie, jakie ujawniają się w społeczeństwie tu-

Willke dmie w fanfary opozycji

BERLIN. Podczas gdy Roosevelt w swoisty sobie sposób nadal udaje proroka i swoimi szalonymi oświadczeniami mami marzenia chciwie lecz daremnie czekających na wiadomości o powodzeniach yankesów, były jego kontrkandydat zaczyna na raz dąć w fanfary opozycji. Według doniesienia z Waszyngtonu pisze on w pewnym artykule:

bomb zdruzgotał lub ciężko uszkodził wagony. Również pewne lotnisko brytyjskie we wschodniej części Egiptu zostało obrzucone bombami z lotu narkowego. Można było zauważyć trafienia w gotowe do startu samoloty i koszary wojskowe.

„Widzę obecnie, że nasze dowództwo wojenne sfuszowało sprawę, że prace naszego systemu gospodarczego zawiodły a nadzieja ujrzenia lepszego świata po wojnie znikła”. Poza tym Willke stwierdził, że nie ma najmniejszego życzenia, by rząd New Deal powołał go na jakiegokolwiek stanowisko.

Wojska amerykańskie w Peru

RYM. (DNB). Po zajęciu przez wojska amerykańskie całego wybrzeża Ekwadoru sięgnął obecnie Roosevelt również do Peru. Jak

ogłoszone w Limie, wojska północno-amerykańskie przybyły już do „strategicznych punktów kraju”.

Cholera wśród uchodźców z Burmy

SZTOKHOLM. (DNB). Ze strony angielskiej oficjalnie potwierdzają, że wśród uchodźców z Burmy do Indji uchodźców wzbuchła cholera. Komunikat Reutera z New Delhi stwierdza, że wokół najważniejszej drogi z Burmy do Indji panuje cholera. W relacji angielskiej mówi się, że z drogi tej korzystają ewakuowani Hindusi i że wielki napływ „podróżnych” wraz

z niedostatkiem wody spowodował wybuch cholery. Angielskie przedstawienie sprawy nie może zatuszować faktu, że Anglia ponosi winę za nędzę tych uchodźców, którzy rozpoczęli wędrówkę wskutek angielskich zarządzeń. Nie zatroszczywszy się o zaopatrzenie uchodźców Anglia zarządziła masową ewakuację z obawy przed powstaniem i dezertowaniem.

atko na rok 1942. Winni oni zdobyć się na najwyższy wysiłek na wiosnę i w lecie dla pokonania nieprzyjaciela. Jeśli my chcemy wygrać wojnę, należy rzucić na szalę waszyngton, co Anglia posiada. Jak, kiedy i w jakiej formie ma to być zrobione, jest sprawą, którą mają rozstrzygnąć szlaby generalne narodów. Jest rzeczą niezmiernie ważną, by obecnie praca sztabów generalnych owiana była myślą: „1942 a nie 1943. Czas jest niepewnym sprzymierzeńcem”.

rd. SZTOKHOLM. Prezydent republiki Haiti, Elia Jescott, przybył do Waszyngtonu. Według komunikatu radiowego z Buenos Aires podaje on tam układ, mocą którego kraj jego zostanie wydany Stanom Zjednoczonym podobnie jak Puerto Rico.

Afryka jako „odskocznia” Wystawa „czerwonego terronu” w Wilnie

BERLIN, w marcu. Nie nie charakterystycznie dobitniej przykrego porażenia Brytyjczyków oraz ich sprzyjanie, jak niezwykła długość ich dróg zasiepczych, które muszą być wszędzie budowane celem rekompensowania straconych bezpośrednich połączeń. Chodzi o przetrwaną drogę burmańską, która zamierza się zastąpić przez wybudowanie Innej linii, asamskiej, jeszcze niedogodniejszej niż burmańska; następnie o drogę biegnącą od zatoki Perskiej do Morza Kaspijskiego, która ma odebrać koleje transafrkańskie, a którą bolszewicy obecnie wykorzystują do szybkiego przesunięcia swych stanowisk do pół naftowych nad zatoką Perską; wreszcie chodzi o okrzykaną drogę transafrkańską z Pointe Noire, portu na południu francuskiej Afryki Równikowej, kontrolowanej przez gaulistów, do Morza Czerwonego.

Swego czasu wybudowali kolej łączącą Przylądek Dobrej Nadziei z Kairem. Inicjatorem budowy był imperialista Cecil Rhodes. Pod sprytnie ukutym hasłem cywilizowania obszarów afrykańskich wzdłuż tej trasy, biegnącej z południa na północ, kryło się dążenie Brytyjczyków do wyłącznego panowania na tych terenach. Droga transafrkańska z Pointe Noire ma obecnie ułatwić dostawy dla Błogosławionego Wschodu i Związku Sowieckiego. Nie ulega wątpliwości, że można będzie na niej dostarczać nieduże ilości materiałów wojennych, albo samochodów albo też kolejami, rzekami i t. p., przy czym często trzeba będzie materiał ten przeladowywać. Jednakże przy bliższym przyjrzeniu się sprawie trzeba stwierdzić, że transporty będą wymagać dużo czasu oraz sił roboczych, i że nie odciją statków tak, jakby sobie tego życzyli Brytyjczy-

cy i Jankesi ze względu na wznoszącą liczbę zatopionego tonażu. Ładunek średniego frachtowca o pojemności 5000 trb. trzeba przewozić na 2000 samochodach, które muszą jechać do Morza Czerwonego 30 dni; należy dodać, że samochody te odbywałyby powrotną drogę — próżno.

Nasuną się pytania: dlaczego te wszystkie korowody? Przecież w ciągu 30 dni można przewieźć statkami znacznie więcej materiału drogą morską naokoło Przylądka Dobrej Nadziei. Odpowiedź jest prosta, droga około Przylądka jest już zagrożona, a ma ona wybitne znaczenie dla obrony Indii. Stąd też wwrócenie większej uwagi Anglii i Ameryki na Południową Afrykę oraz na bazę w Durbanie, mającą duże znaczenie dla zachodniego Oceanu Indyjskiego. W ten sposób Południowa Afryka zostaje bezpośrednio włączona do frontu przeciwko Japonii, a przez to samo wystawiona na wszystkie związki z tym niebezpieczeństwem.

Wówczas, gdy Smuts wbrew woli większości mieszkańców wciągnął Unię Południową Afryki do wojny, najmłodsze dominium imperialne znajdowało się daleko od działań wojennych. Można było uwierzyć Smutsovi, że udział Unii w wojnie ograniczy się do przedsięwzięcia nieznacznych środków zapobiegawczych i wystawienia niewielkiego korpusu ekspedycyjnego. Natomiast były widoki na poważne zwiększenie się dominium pod względem terytorialnym. Bezpośrednio przed wojną Anglia zdecydowanie się sprzeciwiała odstąpić Unii brytyjskiej kolonie: kraj Beezuanów, kraj Suazi i kraj Basuto. Polityka brytyjska, zgodna ze swoją tradycją, starała się kontrolować Unię przy pomocy podległych bezpośrednio państwu posiadłości, ataczających

Unię, a mianowicie: przez obie Rodezje, kraj Nyassa, zatokę Wielorybią i wspomniane trzy kolonie. Miraz ewentualnego otrzymania niektórych terytoriów ułatwił Smutsovi otrzymanie zgody od parlamentu południowo-afrykańskiego na przystąpienie do wojny. Dwumilionowa biała ludność dostarczyła mięsa armatniego do kampanii w Absynii i Północnej Afryce.

Dla złudnych nadziei Smuts zorganizował życie gospodarcze i finansowe Południowej Afryki; dla pięknych oczu swoich mocodawców nad Tamizą zasiał wzrastającą coraz to bardziej niezgodę między narodem — sam przyznał niedawno, że napotyka w parlamencie na coraz to większą niechęć. Spodziewał się, że po przystąpieniu do wojny Stany Zjednoczone odciążą Afrykę. Tymczasem zaszedł odwrotny wypadek — Stany Zjednoczone oblażyły Południową Afrykę. Tak samo jak Australia i Nowa Zelandia ma również Afryka przelewać krew i ścigać na siebie uderzenia przeciwnika, był Waszyngton zyskał na czasie i mógł odsunąć swoją ostateczną klęskę.

Nie ulega wątpliwości, że Stany Zjednoczone zresztą jak Anglia, faktycznie zrezygnowały już z Południowej Afryki. Potrzebna jest im tak długo, jak długo trwa wojna w Indiach; straci swoją wartość jako baza z chwilą, gdy droga naokoło Przylądka straci swoje znaczenie. Wówczas Smuts zbierać będzie owoce swej pracy, a Południowa Afryka będzie musiała ponosić skutki polityki tego zdraycy.

Tymczasem według wiarogodnych wiadomości Smuts próbuje zwrócić uwagę na portugalski Mozambik, a szczególnie na port Lourenco Marantz. Przez ryzykowny napad na sąsiada próbuje zamknąć usta opozycji. Możliwe, że za-

merza to uczynić za poduszczeniem Roosevelta, któremu jest potrzebna każda dodatkowa baza przed skończeniem walki o Ocean Indyjski. Lecz po skończeniu jej, gdy Południowa Afryka straci swoje znaczenie jako ubezpieczenie flankowe i Anglików i Amerykanów, Roosevelt pozostawi Smutsa na lodzie.

I właśnie z powyższych względów można zrozumieć istotny sens budowy drogi transafrkańskiej; ma być drogą odwrotną na wypadek straty Indii i zamknięcia się frontów na Środkowym Wschodzie. Brytyjcy „specjalizowali się” w „specjalizacji” — będą próbowali się tą drogą ratować, jeśli droga morska naokoło Przylądka nie będzie już bezpieczną a na obszarach sowieckich nie będzie można znaleźć oparcia. Amerykanie budują bazy lotnicze w murzyńskiej republice Liberia, będącej od dawna pod ich opieką; budują ją zaś dlatego, by zabezpieczyć gwieńskie wody, a przez to drogę do Pointe Noire.

Jankesi i Brytyjczycy, po gorzkich doświadczeniach, zawczasu się zabezpieczają. Południową Afrykę w chwili niebezpieczeństwa pozostawia własnemu losowi. Nie trzeba długo się rozwozić, co się wówczas stanie z krajem, który ma ograniczone możliwości obrony, jest słabo zaludniony i ma długie wybrzeże, przeważnie otwarte w kierunku Oceanu Indyjskiego. Bez dostatecznego powodu Smuts wpędził swoją ojczyznę do niebezpieczeństwa dla kraju angielskiej wojny; osądził jej przebieg tak samo fałszywie, jak jego chlebodawcy w Londynie, albo krótkowzroczni politycy australijscy i nowozelandzcy, którzy najlepsze wojska wysłali na odległe tereny walk, a teraz gorzko tego żałują.

Dr. W. Koppen („V. B.” skróty).

W dn. 27 b. m. odbył się w zamkniętym gronie zaproszonych gości pokaz prasowy wystawy „Czerwony terror”.

Do przedstawicieli prasy wileńskiej przemówił p. kierownik powiatowy Wydziału propagandy Generalnego Komisarjatu, Kopfermann, którego przemówienie podajemy poniżej. Następnie głos zabrał p. Juozas Senkus, dyrektor biura studiów, który podziękował władzom niemieckim za umożliwienie — mimo ciężkich warunków wojennych — przewiezienie eksponatów z Kowna i

urządzenia wystawy w Wilnie oraz wyraził wdzięczność obecnym za przybycie.

Wystawa, która we wstrząsających fotosach, dokumentach i wykresach daje przerażający obraz sowieckich metod ujarzmiania opanowywanych terenów i walki z „kontrewolucyjnym elementem” — jest jednym wielkim oskarżeniem i protestem przeciwko bolszewizmowi, jego praktyce i teorii.

Obszerne sprawozdanie z wystawy zamieścimy w jednym z najbliższych numerów naszej gazety.

Przemówienie

kierownika wydziału propagandy, kierownika powiatowego Kopfermann'a, podczas zwiedzania przez przedstawicieli prasy wystawy „czerwony terror” w Wilnie

Dzieli nas dwa dni od otwarcia wystawy „czerwony terror”. Nic w sposób bardziej wstrząsający nie może uocnić jak szalał czerwony terror, aniżeli dokumenty tej wystawy. „Czerwony terror”, który przez cały rok szalał w tym kraju, zniszczył życie setek tysięcy. Tysiące torturowano w więzieniach bolszewickich, dziesiątki tysięcy wywieziono na Sybir, a tysiące okrutnie męczono i wymordowano w więzieniach „Czeka” i innych miejscach. Panowie sami przeżywaliście przed rokiem jeszcze czerwony terror.

Zołnierze Rzeszy Niemieckiej w swoim nierównym zwycięskim pochodzie uwolnili Panów z tego piekła czerwonego terronu. Jako dziennikarze macie Panowie specjalne zadanie stałego uprzytamiania naszym czytelnikom owych miesięcy grozy. Albowiem każdy, kto zdecydował się iść przeciwko bolszewizmowi i za nową Europą ten musi współdziałać w zwycięskim doprowadzeniu do końca wojny przeciwko bolszewizmowi. Niech każdy z Panów będzie na swoim miejscu współwalcząc o zwycięstwo.

Konferencja z przedstawicielami prasy w Wilnie

W sprawie wyjazdu robotników do Niemiec

Na zaproszenie oddziału wileńskiego Wydziału Propagandy przy Urzędzie Komisarza Generalnego odbyła się konferencja prasowa, w której uczestniczyli przedstawiciele wileńskich dzienników

i tygodników. Konferencja miała na celu zaznajomienie dziennikarzy, a pośrednio ludności Wileńszczyzny z warunkami życia robotników zagranicznych w Rzeszy.

Słowo wstępne wygłosił kierownik oddziału propagandy na Okręg Wileński, kierownik powiatowy p. Kopfermann.

„W celu skutecznego zakończenia walki z bolszewizmem i dla zapewnienia w ten sposób następnym generacjom szczęśliwej przyszłości konieczne jest dalsze kierowanie sił roboczych do Niemiec. Z Wilna i Wileńszczyzny powinno wyjechać jeszcze wiele kobiet i mężczyzn, aby pracować w Niemczech. Będą oni pracowali w Niemczech razem z robotnikami niemieckimi i robotnikami wszystkich krajów europejskich i będą mogli przy tym pozyskać umiejętności, które po powrocie do ojczyzny będą mogli dalej rozpowszechniać”.

Następnie p. kierownik Kopfermann zwrócił się z apelem do przedstawicieli prasy, aby w historycznym momencie byli wiernymi tłumaczami wielkich wydarzeń i przeobrażeń historycznych.

„Zadanie to jest ciężkie i odpowiedzialne — powiedział kierownik Kopfermann — ale powinno natchnąć was entuzjazmem i pragnieniem osiągnięcia celu” i oddał głos delegatowi miasta Wilna i p. szefa powiatu wileńskiego, którzy osobiście zwiedzili miejsca pracy, gdzie będą zatrudnieni robotnicy z Wileńszczyzny.

Zasadniczy referat wygłosił zastępca szefa powiatu p. Cziurberkis, opisując w swych słowach wrażenia ze swej podróży do Niemiec. Referat ten uzupełnił swoimi uwagami p. Baliunas, sekretarz zarządu m. Wilna, dodając wiele interesujących szczegółów.

Z topniejącym balwanem śnieżnym — stopniały nadzieje Stalina na zimową ofensywę.

Czarnoziem ukraiński

Gleba na dużych obszarach Ukrainy to b. żyzny czarnoziem. Co to jest czarnoziem i dlaczego zalicza się go do najżyźniejszych gleb?

W okresie lodowcowym południowa Rosja była pokryta masami drobnego pyłu gliniastego, naniesionymi przez wiatr z okolicznych stepów i pustyni Azji. Ten nawiany pył nazywa się less. Warstwy lessu układały się w ten sposób, że ich grubość zwiększała się z północy na południe, dochodząc do 20 mtr. wysokości. Pasma lessów dzieli się na dwa obszary: północny, większy, z czarnoziemem i południowy mniejszy, stepowy. Obszar czarnoziemiu zaczyna się tuż u strefy lasów, t. zn. na południe od linii Zytomierz — Orzeł — Kazań nad Wołgą. Na zachodzie dochodzi do Zytomierza do Kiszyniowa, a stąd przez Dniepropietrowsk do kątą, w którym zbliżają się do siebie Don i Wołga. Poszczególne odnoży czarnoziemiu sięgają za Wołgę. Na tym dużym obszarze pozostały po rozległych lasach z dawnych epok zbutwiałe części obumarłych roślin, t. zw. humus, które zmieszały się z lesssem i zabarwiły go na kolor czarny.

To, cośmy tu powiedzieli o powstaniu czarnoziemiu, nie wystarczy do zorientowania się w istocie gleby tego typu. Dopiero naukowe badania, połączone z obserwacją, wyjaśnią sprawę, a szczególnie porównywanie z glebami lessowymi w Niemczech, na wschód i pół. od Harcu, oraz z glebami prerij Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Stwierdzono przy tym, że powstawanie czarnoziemiu jest tylko możliwe w klimacie przeważnie kontynentalnym. Istotną cechą tego klimatu jest duża różnica między la-

tem a zimą, innymi słowy: bardzo gorące lato i bardzo ostra zima. Okoliczność ta powoduje małe roczne opady atmosferyczne; wchłaniania przez glebę woda bardzo szybko paruje, tym bardziej, że często opada na ziemię jako ulewa, i dlatego szybko spływa, nie przenikając głęboko do ziemi. Ponieważ po ulewie przeważnie pokazuje się słońce, następuje szybkie parowanie, a nie bardzo przemoczona gleba szybko wysycha. Skutek jest taki, że drobnoustroje (mikroorganizmy) nie mogą dokonywać przemiany organicznej materii w glebie w sposób dostateczny. Procesowi wysychania w lecie odpowiada silne zamrażanie gleby w zimie. Naogół można powiedzieć, że organiczna substancja, próchnica, pozostaje, a często obserwowano nawet

jej zwiększanie się. Jednakże mikroorganizmy mają pewne znaczenie dla utrzymania czarnoziemiu. Wilgoć, którą nasiąka wystarczająco do rozpuszczania znajdującej się w nim gliny, skutkiem czego uniknąłaby jej wybitna cecha — porowatość. Drobnoustroje przeciwdziałają temu i służą za nawóz.

Zresztą czarnoziemi wykazują największe z wszystkich gleb mnóstwo różnych glist, owadów i poczwerek. Ryją one w ziemi i w ten sposób dostają się do szczerlin różne cząstki roślin, i wzbogacają głębsze warstwy organicznymi składnikami. Te organiczne cząstki miesza się ze składnikami mineralnymi, i przez to umożliwia się powstawanie cząstek „próchnicy gliniastej”, mających poważne znaczenie dla żyzności gleby. Naogół czarnoziemi dają naj-

lepszą gwarancję doskonałych żniw wysokowartościowych zbóż. Jednakże zależą one ostatecznie od czowieka i pogody. Dowodem tego, co można osiągnąć na glebach lessowych, jest gleba magdeburgska. Nie jest to w dosłownym znaczeniu czarnoziem, w dodatku nie ulega wpływowi klimacowego klimatu, albowiem klimat jest ten morski. Na czarnoziemach północno-amerkańskich, zawdzięczając umiejętności i pilności człowieka, żniwa bywają rekordowe, o ile pogoda dopisze.

Czarnoziem ukraiński w chwili obecnej nie może konkurować z wymienionymi oboma obszarami. Niemniej, przy bardzo sprzyjającej pogodzie, może być nazwany „spichlerzem zbożowym Europy”. Jednak jest jasne, że człowiek nie zrobi tu jeszcze tego, co do niego należy.

Stosunki bułgarsko-niemieckie

BELGRAD, (DNB). Premier bułgarski, minister spraw zagranicznych i minister spraw wojskowych złożyli w specjalnym numerze „Donau Zeitung” oświadczenia w sprawie stosunków niemiecko-bułgarskich. Premier, profesor Filoff oświadczył między innymi, że przyjaźń niemiecko-bułgarska nie zrodziła się dopiero w nowszych czasach. Tkwili ona korzeniami swymi w pewnego rodzaju powinowactwie, które zawsze charakteryzowało stosunki niemiecko-bułgarskie. Decydującym jednak czynnikiem było tutaj w sposób zupełnie szczególny braterstwo broń w latach 1915—1918. W ten sposób przystąpienie Bułgarii przed rokiem do paktu trzech mocarstw było tylko naturalnym skutkiem polityki, uprawianej już od czasów pierwszej wojny światowej. Przez swój związek z mocarstwami

Osi i ich sprzymierzeńcami okazała Bułgaria równocześnie mocną wolę współdziałania w miarę swoich sił przy budowie nowego porządku w Europie.

Rozumie się samo przez się, że żądania jej dotyczą południowo-wschodniego obszaru. Minister spraw zagranicznych Popoff powiedział między innymi: „W przeszłości wspólna nasza walka skazana ro-

stała na niepowodzenie. Dziś jednak nikt nie może już wątpić w ostateczne zwycięstwo w tej walce, którą podjęli Niemcy i ich sprzymierzeńcy i do której przyłączyła się Bułgaria przez swój akces do paktu trzech. Zerwane zostały ostatecznie pęta układu w Neuilly, a naród bułgarski zjednoczył się dzięki niesłychanym czynom bohaterstwa niemieckich żołnierzy, którzy

Argentyna pragnie pokoju

BUENOS AIRES (DNB). Zainicjowana przed niejakim czasem przez kierownicze osobistości życia publicznego manifestacja części dla neutralnej polityki wiceprezydenta Castillo i ministra spraw zagranicznych Guinazu wywołała wśród ludności argentyńskiej silne echo. Jak oświad-

czył sekretariat związku „głosowanie narodu za pokojem”, w ostatnich dniach napłynęły ponownie liczne pisma solidaryzujące się ze wszystkich części kraju i od wszystkich warstw społecznych. Jest rzeczą godną uwagi, że w manifestacji tej bierze udział duża ilość oficerów

dokonał prawdziwej wyprawy krzyżowej na Bałkanach dla przeprowadzenia dzieła oswobodzenia i przywrócenia zdeptanego nogami prawa”.

Bułgarski minister spraw wewnętrznych Gabrowski napisał: „Skoro odrodzone nowe Niemcy podjęły walkę o nowe ukształtowanie międzynarodowego porządku i powszechnego dobra, nie dał długo na słabie czekać rozkwit przyjaźni między obydwoimi narodami. Na wszystkich frontach towarzyszy dzielnej armii niemieckiej bezgraniczna miłość i współczucie Niemcy bułgarskiego oraz niewątpliwa gotowość wszystkich jej synów do złożenia każdej ofiary na ołtarzu tryumfu wielkiego debla. Na ołtarzu zwycięstwa. Bułgaria stanęła bez wahania, jawnie i zdecydowanie po stronie paktu trzech mocarstw”.

W Niedzielę Palmową

Przynosimy dzisiaj do domów gałązki wierzbowe — ledwo rozkwitłe, delikatne i świeże, albo różgi drzewne, barwistym sztucznym kwieciami oplecione.

Nazywamy je palmami. Czynimy to na pamiątkę sprawy odległej w czasie, a wiecznie żywej w wierze i zachwyceniu człowieka omą chwałą Chrystusa, kiedy Mu w mieście Jeruzalem slano pod nogi gałązki oliwne, wołając „Hosanna“.

W mieszkaniu umieścimy je w wazoniku i ucieszymy nimi nasze oczy, niby przedziwnymi kwiatami.

Przypomną się nam święte zdarzenia domowe z dziecinnych lat, przeto zamyśliły

się cicho, na krótką chwilę, nad tajemnicą ludzkiego żywota, nad mijaniem czasu, młodością i uniesień serca.

Roztęwnionym spojrzeniem zatrzymamy się znowu na tych gałązkach palmowych, które oto wstawiliśmy w wazonik — i uczujemy, że stały się dla nas kochane i bliskie, jak żywe rodzinne istoty.

Podczas smutnych dni Wielkiego Tygodnia będą nam mówiły o nadziei Zmartwychwstania Ukrzyżowanego.

Przyozdobimy nimi Wielkanocny stół.

Przeto przynosimy dzisiaj do domów naszych gałązki palmowe.

A. Z.

RZĘDY. Główny urząd materiałów przy ul. Mindaugo (b. Słowackiego) 19a zaopatruje w towary i wykonuje zlecenia wyłącznie tylko urzędów, instytucji i przedsiębiorstw, zaś w żadnym wypadku nie osób prywatnych. Osoby prywatne winny zwracać się w sprawie przydziału tam, dokąd zostały skierowane na podstawie orderów. (r)

— **NALEŻY WIĘCEJ DBAĆ O POWIERZONE OBIEKTY.** Zwracaliśmy już uwagę na niewłaściwe zachowanie się niektórych administratorów domów, którzy powierzone im pieczy obiekty traktują po macoszemu.

W niektórych domach otwory okienne nadal świecą niezabitymi oczodolami, powodując zaciekanie i wilgoć kamieni wskutek dostawania się do wnętrza śniegu i deszczu. Mimo wyraźnych zarządzeń władz, bramy i wejścia frontowe nie są na noc zamykane. Zwyczaj ten szczególnie zakorzenił się na przedmieściach, gdzie też i kradzieże z tego powodu są znacznie częstsze.

Wszystkie podane niedomagania powodują niszczenie domów i rozgoryczenie narażonych na niewygodę lokatorów. Należy się spodziewać w związku z tym, że administratorzy domów, jak i właściciele domów prywatnych istniejące bragi postarają się jak najprędzej usunąć.

— **ZARZĄDZENIE NOWYCH KURSÓW JEZYKOWYCH.** Aby udoślepić szerszym warstwom ludności, zamieszkującej przedmieścia Wilna: Antokola, Karniwiżki, Sołtaniszki, i Śniptiszki uczęszczanie na kursy języka niemieckiego zaprowadza się je dla mieszkańców ulic: Trimitu (Trębackiej) i ul. Kalwaryjskiej w szkole Nr. 27, dla Krokuvos (Krakowskiej) i Giedralczu (Chlebskiej) w szkole Nr. 3, dla Kalwarii (Kalwaryjskiej). Sargibu (Oficerski zauł.), w szkole Nr. 41. Zgłoszenia uczestników kursów

przyjmuje się codziennie od 9 do 12 godz. i od 14 do 17-ej z wyjątkiem soboty w biurze Związków Zawodowych, Gedinino 3, pokój 27.

— **GDZIE ZWRACAĆ SIĘ W WYPADKU USZKODZENIA PRZEWODÓW WODOCIĄGOWO - KANAŁIZACYJNYCH?** Wyjaśniamy wszystkim zainteresowanym, że miejski wydział wodociągowo-kanalizacyjny przeprowadza naprawę uszkodzonych przewodów kanalizacyjnych i wodociągowych wyłącznie na ulicach i placach publicznych.

W wypadku więc uszkodzeń powstałych w obiektach mieszkalnych, administratorzy domów znacjonalizowanych, właściciele domów prywatnych i osoby zainteresowane powinny celem naprawienia ich zwracać się do miejskiego wydziału kanalizacyjno-wodociągowego mieszczącego się przy Dominikonu (Dominikańska) Nr. 12, pokój nr. 6 (telefon 961) do godziny 16 codziennie, lub też do Stacji wodociągowej mieszczącej się przy św. Onu (św. Anny) nr. 12 (telefon nr. 105).

W celu naprawienia uszkodzeń powstałych w mieszkaniach i podwórzach domów znacjonalizowanych, należy się zwracać do Biura technicznego Rejonu mieszkaniowego.

Uszkodzenia sieci wodociągowej w domach prywatnych, muszą być naprawione we własnym zakresie przez samych właścicieli. (r)

— **NASIONA TRAW PASTEWNYCH DLA POWIATU WILEŃSKIEGO.** Mimo dotkliwego braku nasion traw łkowych Izba rolnicza przeznaczyła pewną ilość tych nasion dla rolników w powiecie wileńskim, Nasiona te będą mogły być użyte tylko na zasianie zmeliorowanych łąk, pastwisk i osuszonych bagien. (r)

— **UPRAWA ROŚLIN PASTEWNYCH NA NASIONA.** Izba rolnicza zarządziła obecnie propagandę wśród

rolników uprawę roślin pastewnych na nasiona. Rolnicy, którzy pragną uprawiać rośliny pastewne na nasiona w swych gospodarstwach zwracają się do agronomów rejonowych celem sporządzenia odpow-

wiedniej umowy. Rolnik, który zawrze taką umowę otrzyma odpowiednią ilość nasion. Umowy będą zawierane na uprawę tymolki, konicyzyny czerwonej, białej i szwedzkiej oraz innych traw. (r)

+

JAN MALECKI

b. Prezes Izby Skarbowej w Wilnie

po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami zmarł 26 marca 1942 r. w wieku lat 83.

Ekspozycja z domu żałoby do kościoła Niepokalanego Poczęcia na Zwierzyniecu, odbyła się w sobotę dnia 28 marca.

Nabożeństwo żałobne w tymże kościele i pogrzeb na cmentarzu po-Bernardyńskim odbędzie się w poniedziałek dnia 30 marca o godz. 8-mej 30 m.

O tych smutnych obrządkach zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Zona, Syn i Synowa.

+

HELENA NABOROWSKA

z Jaksy - Klimontowiczów

zmarła dnia 24. III. 42 r. w wieku 88 lat.

Pogrzeb odbył się dnia 27. III. r. b. O czym zawiadamiają pogrążeni w smutku

Córki, Synowie, Synowa, Zięć, Wnukiowie i Prawnukiowie.

+

DANUSIA WINGRYSOWNA

zmarła 27. III. b. r. w wieku 1 1/2 roku.

Wyprowadzenie zwłok ze szpitala zakaźnego na Zwierzyniecu na cmentarz Rossa, odbędzie się 30. III. b. r. o godz. 15-ej

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

RODZICE.

+

ALEKSANDER KRAJEWSKI

zmarł dnia 27 marca 1942 roku w wieku lat 71.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby Dżuku (d. Szkapłerna 65/1 - 2 na cmentarz Rossa nastąpi dnia 29. III. o godz. 15-ej

O czym zawiadamia pogrążona w smutku

RODZINA.

Z dnia

NIEDZIELA
Palmowa.
Eustazego, Łyryla.
Wschód słońca g. 6.03
Zachód „ 18.46

Zacieniamy okna w mieszkaniach dziś: od godz. 19.20 do 5.30.

— **ODEZWA BURMISTRZA W SPRAWIE ZBIÓRKI METALI.** Burmistrz wydał odezwę do mieszkańców miasta, w której wzywa wszystkich do oddania niepotrzebnych przedmiotów z metali kolorowych na cele wojskowe, jeszcze w bieżącym miesiącu. Zbiórkę przeprowadzą wydelegowani przez burmistrza radcy domów i inni urzędnicy samorządu. (r)

— **UCZNIOWIE PRZEPROWADZAJĄ ZBIÓRKĘ METALI.** We wszystkich szkołach w Wilnie ogłoszone zostały odczyty na temat zbiórki metali na cele wojskowe. W związku z tym uczniowie w ciągu 2 dni przeprowadzą zbiórkę metali, które zostaną przekazane na punkty zbiórkowe. (r)

— **ZMIANA GODZIN PRACY W APTEKACH.** Od dnia 25 marca br. godziny pracy w aptekach zostały ustalone od godz. 8 do 20. Czasokres między godz. 20 a 7 uważany jest za czas dyżuru i wobec czego korzystający w tym czasie z usług apteki dopłacają do rachunków 80 fen. (r)

— **GŁÓWNY URZĄD MATERIAŁOWY ZAOPATRUJE TYLKO U**

Obwieszczenie

Zorganizowane przez Związki Za wodowo-niemieckie kursy stenografii już się rozpoczęły. Przyjmuje się nowych kandydatów. Zapisy odbywają się w biurze związków zawodowych, ul. Gedinina 3, pokój 27 od 9-12 i od 14-17 godziny za wyjątkiem sobot.

Wilno, dnia 27 marca 1942 r.

Z okazji przedwczesnego zgonu **Małżonki** raczy

Józef Grzesiak - Czarny

przyjąć wyrazy mego najgłębszego współczucia i szczerego ubolewania.

Longin.

Od Wydawnictwa

Komunikujemy naszym Szan. Klientom i Czytelnikom, że już rozpoczęliśmy przyjmowanie ogłoszeń do Świętecznego Wielkanocnego nr-u „Gońca“, który ukaże się w dniu 4 kwietnia r. b.

Ogłoszenia przyjmują: Administracja pisma i upoważnieni akwizytorzy.

FABRYKA ZABAWEK

Wilno, Literatų (z.Literacki) 11

Ogłoszenie do rolników!

A. B. „MAISTAS“

zawiadamia wszystkich posiadaczy futerek zwierzęcych, że **skupuje futerka** i płaci wysoką cenę w następujących miejscowościach:

- Wilno - Paneriu (Ponarska) 73,
- Trokach - w rzeźni „Maistas“,
- Nowo-Święcianach - na składzie skór „Maistas“,
- Podbrodziu - w rzeźni „Maistas“,
- Święcianach - w Kooperatywie,
- Niemenczynie - w Kooperatywie,
- Olkienkach - w Kooperatywie,
- Rudominie - w Kooperatywie,
- Ejszyskach - w Kooperatywie.

A. B. „MAISTAS“
Oddział w Wilnie

FILATELIA

POLECA: wielki wybór znaczków pocztowych do kolekcji oraz śliczne zabawki na święta. Tamże kupno i zamiana znaczków pocztowych - placę największe ceny.

Vilniaus (Wileńska) 25
(róg zaułka Dobroczyńskiego)

Pracownia Śmigieł do elektrycznych wiatraków

Przyjmuje od godziny 17-20.

Wilno, ul. Zemaites (d. Zacisze) 4-1.

Chemiczna pralnia

J. Bertoszewicz

Chemiczne czyszczenie ubrań, kapeluszy i wszelkiej garderoby. Wykonanie solidne i terminowe.

Trakų (Trocka) 9

Kupujemy formy do prasowania kapeluszy męskich.

Do grzecznych dzieci

Przyjemna podróż z wytwórni artystycznych

zabawek

Anszros Vartų (Ostrobramska) 20

Reperacje Zegarków

wykonanie dokładne i szybkie

Trakų (Trocka) 4.

Kupuję wszelki sprzęt zegarmistrzowski.

Pracownia otwarta od godz. 11-17.

Korzystajcie z okazji

Premiowy skup butelek przedłużony do dn. 15 kwietnia b. r.

Za 10 czystych i całych butelek typu monopolowego zezwala się oddawcom na kupno 0,25 ltr. wódki.

Państwowa Wytwórnia Wódki w Wilnie
Faberjū (Ponarska) 61.

Niklowanie, Srebrzenie, Złocenie

wykonuje pracownia Pyllmo (Zawalna) 22

PRACOWNIA elektrotechniczna J. Krasewicza

Przyjmuje naprawy instalacji i wszelkich przyrządów elektrycznych. Wykonuje fachowo i solidnie. Trakų (Trocka) 15.

NUTY

kupuje i sprzedaje

J. ZDANOWICZ

Vilniaus (Wileńska) 7

Napiszesz szybkie podanie, życiorys, pokwitowanie, gdy kupisz

II zeszyt

Samouczka Polsko-Niemieckiego

Żądaj od kolporterów gazet i w księgarniach

Sklep Filatella

Pilies (Zamkowa) 18, wejście z ulicy przy bramie.

Kupuje znaczki pocztowe do kolekcji oraz różne kagańki. Tamże sprzedawane wszelkiego rodzaju materiały piśmiennicze, galanterii i kosmetyków, bloki do listów. Kamyczki do kapsalniczek. Kupuje wieszaki pióra oraz szpejki do nich.

Nowoutwarty Warsztat Elektrotechniczny

B. Mikutonisa

Vilniaus (Wileńska) 22
(naprzeciw apteki miejskiej)

wykonuje instalacje elektryczne, fachowa reperacja wszelkiego rodzaju grzejników i przyrządów elektrycznych.

Tamże kupno materiałów elektrycznych.

TEATRY FILMOWE

ADRIA Di. 36 Wielka
FRIGITTE HORNEY.
WILLY EIRGEL.
GUBERNATOR
Podług sztuki Ottona E. BRON. Reżyseria: V. TURZANSKY.

CASINO
Wspaniały film artystyczny
W PODMUCHACH LETNIEGO WIATRU
Nadprogram: OSTATNIE AKTUALNOŚCI Z FRONTU.

AUSZA
Od dnia 16.III. wyświetla sensacyjny kryminalny film
WIMENIARODU
Z udziałem: Rodolfa Fernau, Christina Grabe in.

KOLEJOWE
Mały człowiek, a jednak wielki
z Wiktoorem de Kova i Custi Huber.
Nadprogram: OSTATNIE AKTUALIA.

FILHARMONIA WILEŃSKA
W niedzielę, 29 marca r. b. o godz. 19-ej
XIV Koncert Symfoniczny
Dyrektor: Hieronim Kałina. Solista-pianista: Andrzej Kurovievits.

Pracownia ślusarsko-mechaniczna
Przy państw. Młynie Nr. 3
Lentpiuvij (Tartaki) 10
ryfluje walce młyńskie, naprawia narzędzia rolnicze, wozy oraz wykonuje wszelkie roboty tokarskie i ślusarskie.

Wielka wyprzedaż
używanych mebli na składach firmy
MEBEL
Aukcjoi (Ciasna) 12
Pylimo (Zawalna) 66

REPERACJA, KUPNO, SPRZEDAŻ
w firmie
ELEKTRA
Wilno, Aušros Vartų (Ostrobramska) 4.

Odrzewanie
zamierzniętych rur wodociagowych
Wykonuje szybko
Zakład Elektrotechniczny
Didžioji (Wielka) 5.

SALON DAMSKI
Jogailos (Jagiellońska) 6
Trwała ondulacja. Farbowanie włosów, farbowanie brwi i rzęs. Maniure.
Mieczysław i Władysław.

Sadźcie sady!
Największy wybór, najpewniejsza obecna oszczędność!
Drzewka owocowe odporne na mrozy. Zamówienia: p. Sużons

Duży wybór
sabawek dziecięcych, baranek wielkanocnych, kosmetyka i krem przeciw pigojom — poleca sklep: Vokietiš (Niemiecka) 37, obok Ratusza.

OGŁOSZENIE
Dnia 31 marca 1942 r. o godz. 10-ej rano w biurze Wileńskich Fabryk Skór i Obuwia — Wilno, Skerdykowskiego (Staro-Szlachetna) 9, odbędzie się przetarg publiczny w celu sprzedaży węzłych łosec odpadków skór wyrobionych i u wyanych kopyt szweczkich, Informacje codziennie oprócz niedziel i dni świątecznych zasiępnąć można u kierownika działu gospodarczego w godz. od 8—16.

We wtorek, 31 marca r. b. o g. 10 rano
w
Lombardzie Miejskim
odbedzie się
LICYTACJA
ROZMAITYCH RZECZY

Keeno Zarządca
A) przedam ubranie męskie na wzrost średni, płaszcz granatowy, kurtkę skórzaną kaszubską męską Nr 42, pokrowce na kofrę, płaszczki na dziewczynkę lat 15 duża ostatek na stół oraz siekierę. Kalėjimo (d. Wileńska) 8-2. 3209

Tylko zrobid
Trwała Ondulacja
nie mied pewności, nie należy do przyjemności. Całkowita gwarancja piśmenną daje przywrócić nowoczesny zakład fryzjerski damsko-męski
STANISŁAWA
WOŁKOWSKIEGO
Pylimo (Zawalna) 14

SKUPUJEMY
nasiona wszelkie i chemikalia
do walki ze szkodnikami sadów i ogrodów
SKLEP NASION
J. KRYSKO
Wilnius,
Pylimo (Zawalna) 28-4

PRACOWNIA
Wiktor Jasunasa
Auszros Vartų 20 (Ostrobramska)
KUPUJE I NAPRAWIA
różne aparaty i sprzęt elektryczny.

NASIONA
SKUP SPRZEDAŻ
Zygimantų 26 (Zygimuntowska)
Sklep warzyw nasion.

STOPY OCZKA
Didžioji (Wielka) 47
obok kina „Casino“
A. Kondratowicz

PRACOWNIA
prawidel, kopyt i klampy
Kupuje: drzewo ołobę, brzoze, 2 łożyska kulkowe 32 mm, kamień do toczydła i bruski, szewski nóż, szmergiel do ostrzenia i gwóźdź ozdobne.
Pilies (Zamkzowa) 18-11

Baterie anodowa - kupuje
Wiktor Jasunasa Aušros Vartų (d. Ostrobramska) 20-2.

Tekturę do okien
posiada księgiarna
K. Rutskiego Didžioji (d. Wielka) 14.

ALSTA
Fabryka Zabawek
Literatų (Literacki) 11
przyjmie
zdolnych
malarzy

Prasruturowy przedam. Skaisioji (d. Hoza) 9-1, kolo Zakretu.
Pierze kurze nieszarpane 1.2.0 kg oraz kredensy do sprzedania. Kadvilaitis (d. Królewskiego) 1-3. 3209

Planino prawie nowe do sprzedania. Oglądać od godziny 14-17. Tiltto (Mostowa) 27-5. 3267
Paszki od konserw skupuje prawnia. Sudašius (Sudašius) 2

przedam zegar ścienny „Bernardini (Bernardini) 8 m. 1. 3297
przedam damskie białe wiosenne futerko w bardzo dobrym stanie. Oglądać od 11 do 17 godz. Liejkylos (Ludwisarska) 8-10. 3300

przedam ostatek na stół, pantofle nr. 34 czarne luksusowe, kostium damski czarny, modnie uszyty, śniegowy nr. 8, torebkę czerwona, podszewkę granatowa, materiał brązowy na kostum damski, suknie jedwabną, szlafrok, walizkę „fibrową“, żakiet biały wełniany, półbutki męskie nr. 25 zimowe. Skapio (Skopówka) 6-16. 3227

Amatorowi starego domowego wina fabrycznego kilka litrów sprzedam, także blacha z wanny i chłody do butów Suvalki (Sawalska) 3-1, godz. 17-18. 3239
Aparat fotograficzny kupuje Didžioji (Wielka) 8-5. Zakład fotograficzny. -a

przedamia lub wydzierża wienia 8000 m² ziemi na Zwierzycu, Ciurlionio (d. Zakretowa) 5 m. 4. 3171-0
przedam futro na lirach z fokowym kołnierzem, wiatrówką, kołnierzem ze skóry tygrysię i biały obrus. Liejkylos (d. Ludwisarska) 13-14. 3240

damski nowy kostium piaskowy i jedwabną czarną suknię sprzedam. K. Mykolo (Sw. M. Praski) z. 4-4. 3233
Do sprzedania serwis stołowy porcelanowy. Oglądać od 11-14. Bonifratų (Bonifraterska) 2-4. 3192

Do sprzedania kredens, stół, 6 fotelików, szafa, tapczan, łożko i naczynia stołowe. Jakšto (d. Dabrowskiego) 7-23. 3203

Damska jesionka, ubranie męskie rozmiar mały sprzedam. Savanorių Al. (d. Legionowa) 29-6. 3296
Do sprzedania nowe rozmaite oraz reprodukcja autografów (150) najwybitniejszych kompozytorów świata. Zarusų (d. Saska Kepta) 13-2. Od 12-17. Pośrednictwo wykluczone. 3278

Auto zębaki sprzedam niedrogo. Lvovo (Lwowska) 19-a m. 8. 3238
Gorset wyszczupiający nowy sprzedam. Oferty do admin. „Gońca“ pod „Gorset“. 3125

Jesionka i ubranie męskie sprzedam. Dainavos (d. Piekielek) 5-6. 3241
Jesionka męska na średni wzrost, 6 par noży i widelców i sukno granatowe na kurtkę lub trenoz sprzedam. Savanorių Al. (d. Legionowa) 28-9. 3255

Jesionkę męską rozmiar średni oraz jedwab francuski deseniowy na suknię sprzedam. Zygimantų (Zygimuntowska) 23-9. 3284

redensy, łożka i tapczan do sprzedania. Kadvilaitis (Królewskiego) 1 m. 3. 3195
upię Leica, Contax, albo Fed. Didžioji (Wielka) 8-5, od g. 12-16.
upię amperomierz, woltomierz i materiały na instalację elektryczną. Trakų (Trocka) 4 m. 10. Pracownia elektrotechniczna.

upię futro męskie w b. dobrym stanie, wzrost wysoki i nowy nowoczesny kredens. Borokowski, Poltorų (Tatarska) 1-15, godz. 2-4. 3268-1
Kupię parę koszul męskich nr. 38, parę krawatów, szlafrok flanelowy (damski). Zgłoszenia do admin. „Gońca“ o godzinie ogłoszenia. -g
Kupię natychmiast skórki wydry. Zgłoszenia do admin. „Gońca“. Utkienko ogłoszeń. Godz. 11-12. 3262

Amerykańskie, w całym wyposażeniem, w większej ilości do sprzedania. Trimito (d. Trębacka) 2 m. 1. 3172
Z powodu likwidacji mleczarni sprzedam kredens szafę, otomane, różne drobnyż. Antakalnio (Antokolska) 30-4 od 12-15. Dwa razy dziwnie. 3224

Żeby sztucznie używane kupuje. Skapo (Skopówka) 9-2, godz. 10-15. 3230

Sprzedam nowoczesne meble: kredens, fotele, krzesła, łożka, żyrandole i t. d. Sodų (Sadowa) 21-1. front godz. 16-18.

Obiektywo fotograficzne - kupuje. Didžioji (Wielka) 8-5, od 12-16.

Nauka i wychowanie
Berlitz (naturalna) metoda niemieckiego pojędzo, grupowa nauca. Użupio (d. Zarusze) 16-19. Dr. Pušlata 3212

Deutscher Unterricht - Gedimino g. (d. Mickiewicza) 4-12
Niemiecki, nowe grupy elementarne i młodzieżowe. Lekcje prywatne pianina na maszynie

Naukę języka niemieckiego w 45 grupach i na 18 poziomach od godz. 8 do 20 jako kursy urzędowe prowadzi
Germanistik - Institut nauki języków obcych Didžioji (Wielka) 2 p. 1.

LOKALE
Dwa pokoje, jeien przejędowy, drugi z niekuperajnym wejściem do odniedzia. Krašnių (d. Pańska) 4-4. 3198

Młodej, składającej się z dwóch osób rodzinie, potrzebny pokój z umeblowaniem. Požadany w rejonie Zakretu albo Kalvarijų (Kalvarijska). Oferty w godzinach urzędowych, tel. 8-90 albo Z. Dalidius Kalvarijų (Kalvarijska) 10-5-b. 3210

Podajmie pokój słoneczny, umeblowany, z wygodnymi, w centrum, solidne lokatorem. Gedimino (d. Mickiewicza) 28-4 biblioteka. 3218

Pokój umeblowany do wynajęcia bez opału. Basanavičius (d. W. Pohulanka) 45-1. 3292

Pokój słoneczny, możliwie z łazienką, w okolicy Placu Katedralesnego do zastępienia i od Willi do Trakų (Trocka) poszukuje urzelnik niemiecki samotny. Gedimino (d. Mickiewicza) 22-a-9. 3114-0

PRACA
Człotora z inteligentnych i sympatycznych pań do lat 35, lubiąca dzieci, zechciałaby zajmować się gospodarstwem domowym u samotnego, przozna jest o złożenie oferty do dnia 1 kwietnia r. b. pod adresem: Sniadecki (Sniadeckich) Nr. 1 m. 11. Z. Kwasiakowa. Warunki do omówienia. 3184-0

Małżeństwo poszukuje pracy przy gospodarstwie rolnym, niedaleko Wilna. Dowiedz się: Pušų (d. Sosnowa) 21-2. 3197

RÓZNE
AA) podajmie tłumaczenia niemieckie i litewskie. Vilniaus (Wileńska) 25-6 wejście z frontu u fotografa.
B) Stefan Artur Maurer - Biuro podajmie do władz niemieckich. Jurgio (z. Sw. Jerki) 4-6. Czynne od 8-18

Z dnia 22.III. b. r. w Markucioch zgubiono legitymację szkolną nr. 170. Mokišio Amens Lu- džiūna, metrykę na nazwisko Juskievičius. Marij. Znalazkę proszę o zwrot dokumentów za wynagrodzeniem: Białoruskie gimn. Aušros Vartų (Ostrobramska) 29. 3199

Z Szumańska, Pr. o wnia futer, sukien i piasezy damskich. Gedimino (d. Mickiewicza) 1-18.

Zgodnia, tłumaczenie do władz w języku niemieckim i litewskim. Odminų (d. Garbarska) 1-26, róg d. Mickiewicza. 2222-5

Pracownia prawidel i orwelnia ków przyjmuje zamówienia z własnego towaru. Didžioji (d. Wielka) 25-22. 3028-1

Przyjmuję tąd tytoł do krąjania. Gedimino (d. Mickiewicza) 41-32. 3148-6

Ziemia ogrodowa do wydzierżawienia z budynkami w obrębie m. Wilna. Żyryno (Zwierzyńska) 37-1. 3235

Zgubiony dowody osobiste 50-letniej, legitymację rejestracyjną niemiecką, polskie zaświadczenie pracy na nazwisko Kowalskiego Wincentego i notuję proszę zwrócić za wynagrodzeniem. Bietlejava (Bietlejewska) 13. 3201

Zgubiona dowody osobiste 50-letniej na naz. Stanisława i Zofii Zajaczków dnia 26.III. r. b. uprasza się o zwrot. Selu (d. Sołtanska) 1-2. Pieniądza - 600 rb. zostawić jako nagrodę. 3279

Zgubione świadectwo tymczasowe i kartę pracy wydanej na naz. Święcickiego Jana, proszę zwrócić za wynag. pod adresem: Panerų (Ponarska) 48 m. 3. 3278

Zgubione 2 ordery na papierze „szw. Białej“ Nr 41 na nazwisko Lechowicza Wacława i Lechowicza Zbigniewa, uleważnia się. 3206

Zgubiono na Zwierzycu brązową torebkę, w której był dokument na nazwisko Genowefy Wybranienie, oraz stare i nowe 4 kartki żywnościowe na nazwisko Ostrowskich. Ucelękowo znalazłem proszę o zwrot do: Kuznietzina i Karol żywnościowych, zaś pozostałość torebki zatrzymać sobie. Pušų (d. Sosnowa) 43-a-1. 3214

Zgubiona damska rękawiczka brązowa ronefrowa 25 b. m. na Zwierzycu. Łaskawego znalazłem proszę o zwrot za wynagrodzeniem: J. Jabłonski (d. Bankowa) i m. 3. Sniatowska. 3276

27.III b. r. zgubiono portfel z dokumentami i pieniadzami. Pasas V. M. S. Nr 7074-IV 1040 i metrykę na nazwisko Ramševičius Vaelovas. Pieniądza zatrzymać, dokumenty zwrócić. Połocka (Połocka) 21-14. 3278

Chmieleuskas
pierwszorzędna firma krajowa, potrzebnia pierw- szorzędnych pracowników-krawców specjalistów. Vilniaus (Wileńska) 42

Poszukuje
stenotypistki
znającej perkut niemiecki, polski, litewski. Zgłoszenia osobiscie pod adresem: Gedimino (d. Mickiewicza) 22-a-9, między g. 10-12

Nasiona wszelkie
skupujemy
Sklep nasion
Wilpiszewska
Pylimo (Zawalna) 24-28

LEKARZE
Dr. med. St. Czepelis
Chirurg-stomatolog
Choroby jamy ustnej, dziąsła i wszelkie powikłania zębów.
Przepracował się na Gedimino (d. Mickiewicza) 15-9, tel. 201.
Przyjmuje od godz. 10-18.

Dr. med. Wiktor Pleskow
Choroby nerwowe wewnętrzne.
Jogailos (Jagiellońska) 5-15.
Godziny przyjęcia: 12-13 i 16-17

AKUSZERKI
Maria Lakrowa
przyjmie od 9 rano do 7 w. Jasinski (Jasickiego) 7-5.

W. Smilowska
Pilies (Zamkzowa) 26-6.

J. Korcowa
Olandų (Holenderska) 4-1.